

DE WAAL

De Waal is het kleinste en één van de oudste dorpen in het hart van Texel. Het dorp bestond al in de twaalfde eeuw en lag tot 1613 aan zee. De naam heeft het te danken aan een dijkdoorbraak, wiel of waal in oud taalgebruik.

Telde De Waal aan het begin van de zestiende eeuw 74 huizen, in het jaar 2000 waren het er nog geen 100. Doordat het dorp nauwelijks groeide, bleef de oorspronkelijke oude structuur van wegen en bebouwing voor een groot deel bewaard. Net als eeuwen geleden komen de meeste mensen De Waal binnen over de Bomendiek. Het verschil is dat er geen zee meer aan de linkerkant is, maar de polder Waal en Burg. De kerktoeren met het zadeldak is in de verre omtrek herkenbaar en in het glooiend landschap merkt men dat het bij De Waal duidelijk omhoog gaat.

Op het Hogereind is het Cultuurhistorisch Museum gevestigd. In het museum is onder meer een smederij met vele authentieke werktuigen gevestigd. Regelmatig worden er demonstraties gegeven.

De hoofdstraat van het dorp, het Hogereind, heeft een stedenbouwkundig karakter. De huizen en boerderijen werden vroeger, waarschijnlijk vanwege het omringende water, dicht op elkaar gebouwd. Veel woningen hebben een historische waarde. Het buitengebied telt vele mooie boerderijen. Een mooi fietspad over de Waal en Burgerdijk gaat richting De Koog. Vlak bij het Cultuurhistorisch Museum staat het beeldje 'de Sommeltjes' en ten zuiden van De Waal loopt de Sommeltjesweg. Sommeltjes zijn legendarische kabouterachtige wezentjes uit de folklore van het dorp.